



Ганна Розстальна:

# «Я не цвіту в нелюбові»

— Нинішній етап вашої творчої біографії дуже важливий: минулий рік відмічений для вас двома прем'єрами: «РЕхувЛійЗОР» в Молодому театрі у Станіслава Мойсєєва та «Чайка» у Дмитра Лазорка. Чи ви відчуваєте це новою фазою свого життя?

— Так, звичайно. Я була щаслива отримати обидві ці ролі, особливо Аркадіну. Я дуже довго нічого не грала серйозно — у мене були епізоди, вводи; я бралась за все: грала, приміром, Явдоху (мати Проні) в «За двома зайцями», коли захворіла актриса. Але я бачу в цьому й позитивний бік: мене довго ніхто не бачив, тому сьогодні я сприймаюсь як свіже обличчя. Щоправда, у мене часу для обмірковування було забагато... Потроху починаєш втрачати техніку, якісь навички.

— І все-таки, які ролі ви могли б відзначити?

— Я працювала в Молодому вже вісім років, коли до нас прийшов Володимир Оглоблін. З ним пов'язана моя перша серйозна роль — Настя в «Пригождених» В.Винниченка. Він поставив мені голос, у мене з'явилась впевненість у собі. На жаль, він дуже мало пробував у Молодому...

— Ким для вас є режисер взагалі?

— Є режисер-наставник — він як рідний батько; таким був Оглоблін. Бувають режисери-тирани, з якими не можна дозволити ні питань, ні суперечок — відразу обривають, і я тоді вже більше не розкриваюсь, не розцвітаю. Я в нелюбові не цвіту. Є режисер-друг, якому можна все розповісти, детально обговорити кожну проблему. Таким є для мене Дмитро Лазорко.

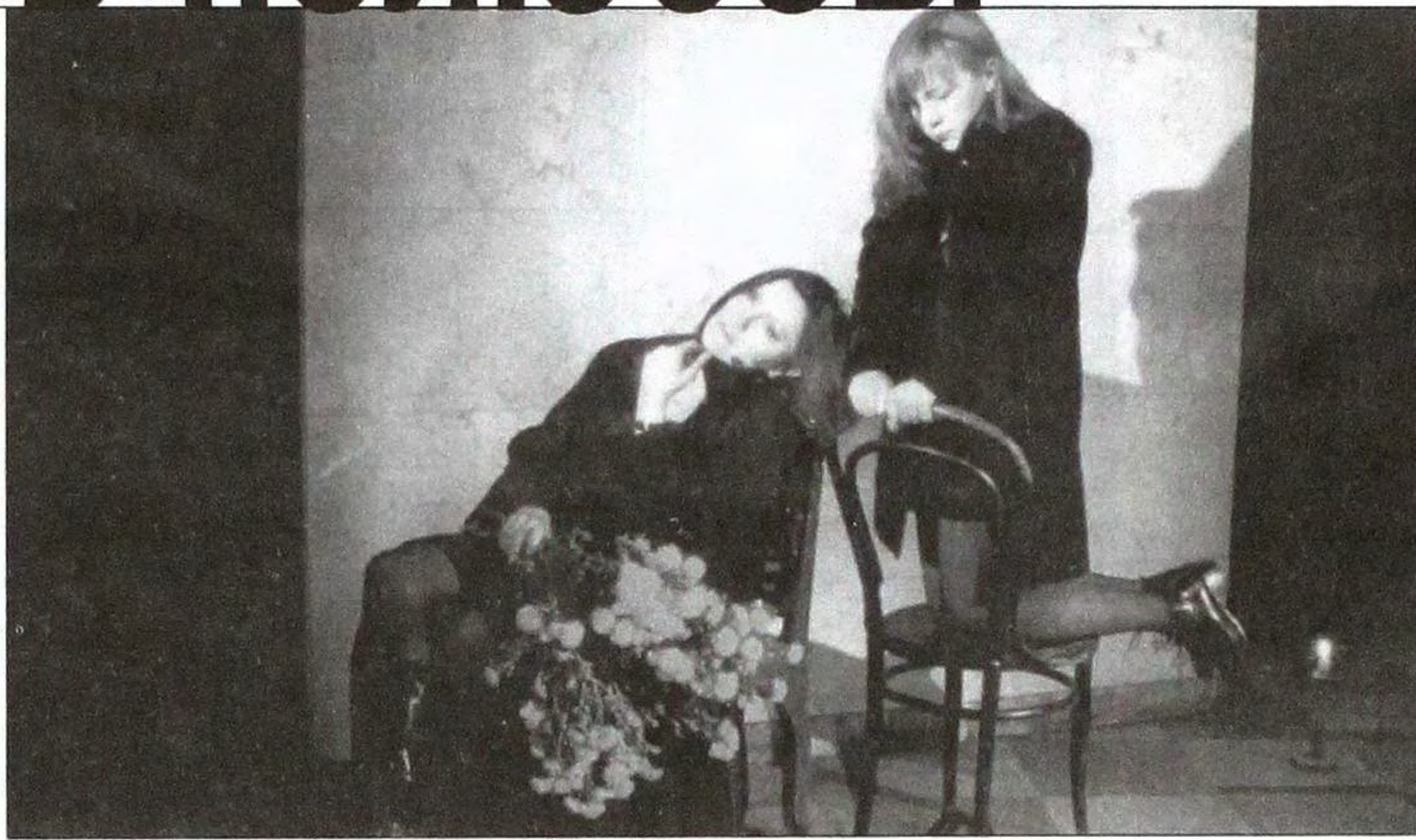
— Ваш творчий зв'язок з Лазорком виявився особливо плідним...

— Дмитро, з одного боку, дав мені пов-

ну свободу, а з іншого, зумів по-новому відкрити мені мене. В його виставах головне — це актор. Він розуміє складні, глибинні речі...

— «Чайка» Дмитра Лазорка багато в чому незвична: з одного боку, напівзруйноване приміщення; з іншого — осучаснення персонажів, костюмів, майже ритуалізація дій... Які були ваші відчуття від цієї роботи?

— Дуже органічні. Я краще відчуваю себе в такій атмосфері, ніж у будинку з євроремонтом. Я за духом романтик. Це приміщення в старому домі було нами вистраждане: ми самі його готували, самі ламали перегородки. Під час першого читання «Чайки» температура була не вищою за плюс п'ять. Потім Карашевський створив у цій дивній холодній кімнаті щось на кшталт занедбаної дачі — приносив туди якісь антикварні речі, старі валізи, очерети. Щодо костюмів — вибирали найзручніше з купи реквізитного шмаття, залишеного центром Олега Ліпцина. Тому й вигляд та-



■ Ганна Розстальна.

■ Ганна Розстальна та О. Узлюк у виставі «Аглія» О.Ірванця за Ф.Достоевським. Режисер Дмитро Лазорко.

■ Ганна Розстальна та Олексій Вертинський у виставі «Чайка». Режисер Дмитро Лазорко.





54

# Я поки ще ніколи нічого не грала

Розмову вела Ольга Кирилова. Київ, 11 грудня 1999

кий трохи бомжуватий. Все пронизане ідеєю кінця століття: можливо, це остання постановка «Чайки» в цьому столітті, і все доживає: персонажі, актори, речі, одяг, сама «Чайка» як п'єса. Все на грані переходу в інше століття — тому все було дивне, поношене, наче й не з цієї вистави. А в кімнаті грати було дуже легко — відбувалася концентрація енергії.

— Лише єдиний раз вистава реалізувалась у таких камерних умовах. Але ж вдруге, в Тулузі, вам довелося грати її на великій сцені. Це зовсім інший перерозподіл простору...

— Ми мали грати в Національному тулузькому театрі, збудованому три роки тому — там сцена завбільшки, як у нас в палаці «Україна». Ми були шоковані: як можна за добу настільки збільшити всі наші емоції, нашу гру? І найбільш вражаюче те, що за добу Дмитро зробив з нами зовсім іншу виставу — з новими мізансценами, з новим просторовим розподілом. Але я відчувала від цієї великої сцени захват. Коли ми піднімалися, Олег Драч запитав мене: «Нервуєш?». Я сказала: «Ні, я хочу скоріше вийти на сцену». А от чи змогла б я це там повторити?.. Надто великий був сплеск енергії.

— Як Аркадіна співвідноситься з вашою особистістю?

— Насамперед тим, що це сильна жінка. Проте актриса в ній витісняє жінку — вона не здатна любити; їй насправді байдужі і власний син, і Тригорін. Я ж людина домашня, любляча дружина й мати, і це для мене важливіше за театр, хоча вас це й розчарує. Були деякі складні для мене сцени. Ну, як вона — немолода, розпатлана — насправді може зіграти дівчинку?

— У кожній з ваших героїнь втілювалась якась іпостась матері: мати комічна (Анна Андріївна), мати драматична (Аркадіна), мати трагічна (Жанна). Причому, це ускладнене додатковим планом: мати виступає водночас як жінка-суперниця. Що тут привнесено з вашого особистого досвіду материнства?

— Буває свідоме й несвідоме материнство. У Жанни це материнство свідоме, у неї невідступний жаль до доньки. Загалом вистава «День кохання, день свободи» побудована насамперед на нашому емоційному взаємозв'язку з Оленою Узлюк, Миколою Бокланом, завдяки нашим довірливим, дружнім стосункам. Аркадіна ж насамперед актриса. Материнство їй заважає, вона немов згадує про нього зрідка. А я ще на репе-

тиціях відчула до Володі Цивінського щось материнське — його Костя, наче поранене звірятко. І наша вигадка, що Аркадіна в кінці вистави вагітна, — знак її переображення, одухотворення, всепрощення. Хоча, звичайно, це теж ілюзія майбутнього щастя: вона, скоріше, хоче подолати свою кризу як жінки, втримати Тригоріна і довести собі, що вона «і це може». У мене ж вісімнадцятирічна донька, і я можу сказати: материнство — це невпинний біль. Можливо, навіть більший, ніж радість.

— Коли я дивилась ваші роботи, то марно намагалась знайти характерні акторські прийоми — таке враження, що ви просто живете на сцені. А в чому полягає для вас принцип гри?

— Його немає. Я просто маю ввести себе у певний стан. Я за три дні готуюсь, скажімо, до «Дня кохання...»: не їм м'ясного, дотримуюсь посту, слухаю відповідну музику: Марлен Дітріх, Бівальді. Щоразу приходжу на цю виставу в емоційному піку, можливо, навіть на грані неврастенії. Має бути відчуття, але воно контролюється розумом.

Що таке театр? Потрібно просто з'ясувати усе, а потім прийти у потрібному настрої і прожити цей шматочок життя як умієш. І це все. Я поки ще ніколи нічого не грала. Я не прагну імітувати. Я хочу завжди бути сама собою — до кінця.

— Я зрозуміла, що вам близький момент імпровізації...

— Я люблю геніальну непередбачуваність, коли не знаєш, що буде в наступний момент. Це є у Дмитра Лазорка. Ви навіть не уявляєте, як у нас робляться фінали. Він дуже терплячий, прагне співпраці з акторами, але є вирішальний момент, коли треба просто йому довіритись. Ті, хто вірить, ті виграють. У тулузькій сценографії на стелі мала бути велика лінза з поліетилену, наповнена водою, наче озеро над нами, але пожежники це заборонили. Тоді він вирішив інакше: Ніна, покидаючи сцену, має розбити величезне скло. І за п'ять хвилин до фіналу він сказав нам взяти кожному по шматку скла і дивитись крізь нього вгору, як на сонячне затемнення... В нього ці ідеї народжуються в ході вистави, і він не боїться відразу ж їх задіяти — актори знають, що в нього у фіналі може відбутись що завгодно... Пам'ятаю: я дивлюся вгору, а там височезна стеля, вся в малесеньких вогниках, мов зоряне небо... Це було відчуття Космосу.